

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS IR
LICHTENŠTEINO KUNIGAİKŠTYSTĖS SUTARTIES DĖL PAJAMŲ BEI KAPITALO
DVIGUBO APMOKESTINIMO IŠVENGIMO IR MOKESČIŲ SLĖPIMO IR VENGIMO
PREVENCIJOS RATIFIKAVIMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

2019 m. vasario 15 d. Miunchene buvo pasirašyta Lietuvos Respublikos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės sutartis dėl pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos (toliau – Sutartis), kuri, kaip ilgalaikė ekonominė sutartis, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 138 straipsnio pirmosios dalies 6 punktu, turi būti ratifikuota Lietuvos Respublikos Seimo. Atsižvelgiant į tai, buvo parengtas Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės sutarties dėl pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo ir vengimo prevencijos ratifikavimo“ projektas (toliau – Įstatymo projektas). Sutartis pasirašyta įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167, IV prioriteto „Darni ir konkurencinga ekonomikos plėtra“ 4.3 krypties „Šešėlinės ekonomikos mažinimas, mokesčių ir socialinio draudimo sistemos efektyvumo didinimas“ 4.3.2 darbo „Mokesčių sistemos struktūros tobulinimas ekonomikos augimui palankia kryptimi ir mokesčių bazės optimizavimas“ 8 punktą „Dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarčių tinklo nuosekli plėtra, galiojančių sutarčių peržiūra ir keitimas, be kita ko, honorarų apmokestinimo peržiūra ir EBPO BEPS rezultatų, kuriais siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimo praktikoms sutarčių srityje, įgyvendinimas“.

Įstatymo projekto tikslas – ratifikuoti 2019 m. vasario 15 d. Miunchene pasirašytą Sutartį. Tik abiem šalims ratifikavus Sutartį bus sudarytos sąlygos įsigaliooti Sutarčiai ir pradėti taikyti Sutarties nuostatas Lietuvos Respublikoje ir Lichtenšteino Kunigaikštystėje.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Mokesčių politikos departamento (direktorė – Jūratė Laurikėnaitė, tel. 239 0151) Tiesioginių mokesčių ir tarptautinio apmokestinimo skyriaus (vedėjas – Evaldas Putrimas, tel. 219 4476) vyriausioji specialistė Ieva Mackevičiūtė (tel. 239 0187).

3. Dabartinis teisinis įstatymo projekte aptartų teisinių santykių reguliavimas

Šiuo metu taikomos penkiasdešimt penkios dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartys: su Airija, Armėnijos Respublika, Austrijos Respublika, Azerbaidžano Respublika, Baltarusijos Respublika, Belgijos Karalyste, Bulgarijos Respublika, Čekijos Respublika, Danijos Karalyste, Estijos Respublika, Graikijos Respublika, Gruzija, Indijos Respublika, Islandijos Respublika, Italijos Respublika, Ispanijos Karalyste, Izraelio Valstybe, Japonija, Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, Jungtiniais Arabų Emyratais, Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Jungtine Karalyste, Kanada, Kazachstano Respublika, Kinijos Liaudies Respublika, Kipro Respublika, Kirgizijos Respublika, Korėjos Respublika, Kroatijos Respublika, Kuveito Valstybe, Latvijos Respublika, Lenkijos Respublika, Liuksemburgo Didžiąja Hercogyste, Makedonijos Respublika, Malta, Meksikos Jungtinėmis Valstijomis, Moldovos Respublika, Nyderlandų Karalyste, Norvegijos Karalyste, Prancūzijos Respublika, Portugalijos Respublika, Rumunijos Respublika, Rusijos Federacija, Serbijos Respublika, Singapūro Respublika, Slovakijos Respublika, Slovėnijos Respublika, Suomijos Respublika, Švedijos Karalyste, Šveicarijos Federacija, Turkmėnistanu, Turkijos Respublika, Ukraina, Uzbekistano Respublika, Vengrijos Respublika ir Vokietijos Federacine Respublika.

Taigi, šiuo metu, t. y. negaliojant Sutarčiai, Lietuva ir Lichtenšteinas taiko vidaus teisės aktus, apmokestindami tiek savo rezidentų Sutarties šalyje gautas pajamas, tiek Sutarties šalies rezidentų savo valstybėse gautas pajamas. Todėl, negaliojant Sutarčiai, neužtikrinamas teisinis tikrumas dėl Sutarties šalių gyventojų ir įmonių kitoje Sutarties šalyje gaunamų pajamų ir turimo

kapitalo apmokestinimo tvarkos, taikomos mažiau palankios pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo panaikinimo sąlygos ir nėra nustatytų dvišalių administracinio bendradarbiavimo gairių.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Atsižvelgiant į šio aiškinamojo rašto 3 punkte minėtas problemas ir siekiant plėsti dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarčių ratą, buvo pasirašyta Sutartis, o kad ji galėtų būti taikoma – parengtas Įstatymo projektas.

Sutartis pagrįsta apmokestinimo teisių pasidalijimo, dvigubo apmokestinimo naikinimo ir bendradarbiavimo mokesčių srityje principais, nustatytais Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) ir Jungtinių Tautų dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarties modeliuose, kartu atsižvelgiant į Lietuvos pelno, gyventojų pajamų apmokestinimo sistemas bei siektinus bendradarbiavimo mokesčių administravimo srityje standartus. Pažymėtina, kad Sutarties projekte atsižvelgta ir į 2015 m. lapkričio 16–17 d. EBPO ir G20 valstybių vadovų patvirtintose galutinėse Mokesčių bazės irimo ir pelno perkėlimo projekto (angl. *Base Erosion and Profit Shifting*) (toliau – BEPS) ataskaitose numatytas priemonės dvigubo apmokestinimo išvengimo sutarčių srityje.

Sutartį sudaro preambulė, 31 straipsnis ir Protokolas, kuris yra neatskiriama Sutarties dalis. Sutarties preambulėje numatoma, kad Sutarties tikslas yra plėtoti Lietuvos Respublikos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės (toliau – Susitariančiosios Valstybės) ekonominius santykius ir sustiprinti tarpusavio bendradarbiavimą mokesčių srityje. Taip pat įtvirtinta nuostata, kad Sutartimi siekiama panaikinti dvigubą apmokestinimą kartu nesukuriant galimybių atsirasti nepagrįstam dvigubam neapmokestinimui ar mažesniam apmokestinimui dėl piktnaudžiavimo apmokestinimo taisyklėmis, tokiu būdu įgyvendinant minimalų standartą, įtvirtintą galutinėje BEPS ataskaitoje dėl 6 veiksmo „Dėl piktnaudžiavimo sutartimis prevencijos“.

Sutarties straipsnius su išlyga būtų galima suskirstyti į šiuos skyrius:

- I. Sutarties taikymo sritis.
- II. Apibrėžtys.
- III. Pajamų ir kapitalo apmokestinimas.
- IV. Dvigubo apmokestinimo panaikinimo metodai.
- V. Specialiosios nuostatos.
- VI. Baigiamosios nuostatos.

I skyrius apima du straipsnius: „Asmenys, kuriems taikoma sutartis“ ir „Mokesčiai, kuriems taikoma sutartis“.

1 straipsnyje išvardijami asmenys, kuriems taikoma Sutartis (asmenys, kurie yra vienos arba abiejų Susitariančiųjų Valstybių rezidentai). Taip pat šio straipsnio nuostatos numato, kada finansiškai skaidrių subjektų pajamos būtų laikomos Susitariančiųjų Valstybių rezidento pajamomis. Šių nuostatų tikslas užtikrinti, kad šios lengvatos nebūtų taikomos, kai nė viena iš Sutarties šalių pagal savo vidaus teisę skaidrių subjektų pajamų nelaiko savo šalies rezidento pajamomis. Tokiu būdu įgyvendinamos rekomendacijos, įtvirtintos galutinėje BEPS ataskaitoje dėl 2 veiksmo „Dėl hibridinių neatitikimų“.

2 straipsnyje nurodoma, kokiems kiekvienos valstybės pajamų ir kapitalo mokesčiams taikoma Sutartis: Lietuvoje – pelno mokesčiui, gyventojų pajamų mokesčiui, nekilnojamojo turto mokesčiui ir žemės mokesčiui, Lichtenšteine – gyventojų pajamų mokesčiui, įmonės pajamų mokesčiui, nekilnojamojo turto kapitalo prieaugio pajamų mokesčiui, turto mokesčiui. Be to, šiame straipsnyje yra nuostata, leidžianti ateityje pakeisti arba papildyti mokesčių, kuriems taikoma Sutartis, sąrašą po Sutarties pasirašymo įvestais identiškais arba panašiais mokesčiais.

II skyrius apima 3 straipsnius: „Bendrosios apibrėžtys“, 4 „Rezidentas“ ir 5 „Nuolatinė buveinė“.

3 straipsnyje apibrėžiamos Sutartyje vartojamos sąvokos: „Susitariančioji Valstybė“, „asmuo“, „bendrovė“, „Susitariančiosios Valstybės įmonė“, „tarptautinis vežimas“, „kompetentingas asmuo“, „nacionalinis subjektas“, „pripažintas pensijų fondas“. Minėtame straipsnyje neapibrėžtomis sąvokoms, jeigu Sutarties kontekstas nereikalauja kitaip, suteikiama tokia reikšmė, kokią jos turi pagal Sutartį taikančios valstybės vidaus, pirmiausia – mokesčių įstatymus.

4 straipsnio nuostatos apibrėžia šioje Sutartyje vartojamą rezidento sąvoką. Susitariančiosios Valstybės rezidentu laikomas asmuo, kuriam Sutartyje nustatytų kriterijų pagrindu Susitariančiojoje Valstybėje nustatyta prievolė mokėti mokesčius. Taip pat Susitariančiųjų Valstybių rezidentu laikoma pati valstybė ar bet kuris politinis padalinys, vietos valdžios institucija arba pripažintas pensijų fondas. Jeigu asmuo pagal šiuos požymius gali būti abiejų Susitariančiųjų Valstybių rezidentas, straipsnyje numatytos taisyklės, leidžiančios šią problemą išspręsti.

5 straipsnis nuolatinę buveinę apibrėžia kaip nuolatinę ūkinės komercinės veiklos vietą, per kurią vykdoma visa įmonės ūkinė komercinė veikla arba jos dalis. Straipsnyje išvardijami objektai, kurie dažniausiai laikomi nuolatine buveine: vadovybės buvimo vieta, filialas, įstaiga (biuras), gamykla, dirbtuvė, kasykla, naftos arba dujų gręžinys, karjeras ar bet kokia kita gamtos išteklių gavybos vieta. Taip pat nustatyta, kada statybos aikštelė, statybos, įrengimo ar surinkimo objektas yra nuolatinė buveinė, taip pat kada nuolatine buveine laikytinas paslaugų teikimas, įskaitant konsultavimo paslaugas, kurias teikia Susitariančiosios Valstybės įmonės tokiam tikslui pasamdyti darbuotojai arba kitas personalas, bei numatoma, kada Susitariančiojoje Valstybėje atviroje jūroje vykdoma veikla, susijusi su toje Susitariančiojoje Valstybėje esančių gamtos išteklių žvalgymu ir naudojimu, laikoma nuolatine buveine. Šiame straipsnyje nurodomos ir išimtys, kai veiklos vieta nuolatine buveine nelaikoma. Šiame straipsnyje kartu įgyvendinamos rekomendacijos, numatytos galutinėje BEPS ataskaitoje dėl 7 veiksmo „Dėl nuolatinių buveinių statuso vengimo“, siekiant užkirsti kelią situacijoms, kai faktiškai per nuolatinę buveinę veiklą vykdanči įmonė išvengia apmokestinimo nuolatinės buveinės valstybėje.

III skyrius apima tuos Sutarties straipsnius, kurie suteikia pirmumo arba išimtinę teisę apmokestinti atskirų rūšių pajamas ar kapitalą vienoje iš Susitariančiųjų Valstybių. Tai straipsniai: 6 „Pajamos iš nekilnojamojo turto“, 7 „Ūkinės komercinės veiklos pelnas“, 8 „Tarptautinis jūrų ir oro transportas“, 9 „Asocijuotosios įmonės“, 10 „Dividendai“, 11 „Palūkanos“, 12 „Honorarai“, 13 „Kapitalo prieaugio pajamos“, 14 „Savarankiškos individualios paslaugos“, 15 „Su darbo santykiais susijusios pajamos“, 16 „Direktorių atlyginimai“, 17 „Menininkai ir sportininkai“, 18 „Pensijos“, 19 „Valstybės tarnyba“, 20 „Studentai“, 21 „Kitos pajamos“, 22 „Kapitalas“.

6 straipsnis. Pirmumo teisė apmokestinant visas iš nekilnojamojo turto gaunamas pajamas suteikiama tai valstybei, kurioje tas nekilnojamasis turtas yra.

7 straipsnis. Susitariančiosios Valstybės įmonės ūkinės komercinės veiklos pelnas gali būti apmokestinamas kitoje valstybėje tik tada, jeigu ta įmonė toje kitoje valstybėje vykdo veiklą per nuolatinę buveinę. Taigi pirmumo teisė apmokestinti pelną, priskiriamą nuolatinei buveinei, suteikta valstybei, kurioje yra ta nuolatinė buveinė.

8 straipsnis. Išimtinė teisė apmokestinti Susitariančiosios Valstybės įmonių pelną, gaunamą tarptautiniam vežimui naudojant laivus arba orlaivius, suteikta tai valstybei, kurioje yra įsteigta ta įmonė.

9 straipsnyje įtvirtintos taisyklės dėl įmonių apmokestinamojo pelno koregavimo, kai sandoriai tarp susijusių Susitariančiųjų Valstybių įmonių vykdomi ne rinkos sąlygomis.

10 straipsnis. Pirmumo teisė apmokestinti dividendus suteikiama valstybei, kurioje yra jų mokėtojas. Tačiau jeigu faktiškasis dividendų savininkas yra bendrovė (išskyrus bendriją), kuri dividendus mokančioje bendrovėje tiesiogiai turi ne mažiau kaip 10 procentų kapitalo 365 dienų laikotarpiu (į kurį įskaičiuojama dividendų mokėjimo diena), – dividendai mokėtojo valstybėje neapmokestinami. Visais kitais atvejais mokestis negali būti didesnis kaip 15 procentų bendros dividendų sumos. Pažymėtina, kad šios nuostatos įgyvendina ir rekomendacijas, numatytas galutinėje BEPS ataskaitoje dėl 6 veiksmo „Dėl piktnaudžiavimo sutartimis prevencijos“ – siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimo atvejams, kada norint pasinaudoti atleidimu nuo mokesčio prie šaltinio turimo kapitalo dalis padidinama tik labai trumpam laikotarpiui.

11 straipsnis. Pirmumo teisė apmokestinti palūkanas suteikiama valstybei, kurioje yra jų mokėtojas, bet toks mokestis negali viršyti 10 procentų bendros palūkanų sumos, jei faktiškasis palūkanų gavėjas fizinis asmuo yra kitos Susitariančiosios Valstybės rezidentas. Tačiau tais atvejais, kai faktiškasis palūkanų gavėjas yra juridinis asmuo, palūkanos apmokestinamos tik jų gavėjo valstybėje.

12 straipsnis. Išimtinė teisė apmokestinti honorarus, susidarančius vienoje valstybėje ir mokamus kitos valstybės rezidentui, suteikiama honorarų gavėjo rezidavimo valstybei.

13 straipsnis. Pirmumo teisė apmokestinti kapitalo prieaugio pajamas, gaunamas perleidžiant nekilnojamąjį turtą, suteikiama tai valstybei, kurioje yra tas turtas. Teisė apmokestinti turto vertės padidėjimo pajamas, gaunamas perleidus kilnojamąjį turtą, kuris sudaro nuolatinės buveinės arba nuolatinės bazės, kurią vienos valstybės rezidentas turi kitoje valstybėje, naudojamo turto dalį, pirmiausia suteikiama tai valstybei, kurioje yra ta nuolatinė buveinė ar nuolatinė bazė.

14 straipsnis. Už fizinio asmens individualią savarankišką veiklą gaunamos pajamos apmokestinamos toje valstybėje, kurios rezidentas yra tokia veikla užsiimantis asmuo, išskyrus atvejus, kai jis kitoje valstybėje turi nuolatinę bazę, – tada pirmumo teisės apmokestinti tenka tai kitai valstybei, tačiau tik tiek jų, kiek priskiriama tai nuolatinei bazei.

15 straipsnis. Fizinio asmens už samdomą darbą gaunamas darbo užmokestis ir kiti atlyginimai apmokestinami toje valstybėje, kurios rezidentas yra juos gaunantis asmuo, išskyrus atvejus, kai toks darbas atliekamas kitoje valstybėje, – tada pirmumo teisė apmokestinti už tokį darbą gaunamas pajamas tenka tai kitai valstybei. Tačiau straipsnyje yra išimčių, kai pajamos už samdomą darbą, atliekamą kitoje valstybėje, apmokestinamos tik valstybėje, kurios rezidentas yra darbą atliekantis asmuo.

16 straipsnis. Pirmumo teisė apmokestinti direktorių atlyginimus, kuriuos vienos valstybės rezidentas gauna kaip bendrovės, kitos Susitariančiosios Valstybės rezidentės, direktorių valdybos arba bet kokio kito panašaus jos organo narys, suteikta tai valstybei, kurios rezidentė yra ta bendrovė.

17 straipsnis. Menininkų ir sportininkų – vienos valstybės rezidentų – pajamos, kurias jie gauna už savo, kaip atlikėjų arba sportininkų, veiklą kitoje valstybėje, pirmiausia gali būti apmokestinamos toje kitoje valstybėje.

18 straipsnis. Pensijos ir kiti panašūs atlyginimai (įskaitant vienkartinės išmokas) apmokestinami tik toje valstybėje, kurios rezidentas yra pensijos ir kitų panašių pajamų gavėjas. Pensijos ir kitos pagal Susitariančiosios Valstybės socialinės apsaugos teisės aktus mokamos išmokos (įskaitant vienkartinės išmokas) apmokestinamos jas išmokėjusioje valstybėje.

19 straipsnis. Atlyginimai už tarnybą valstybės institucijose, taip pat už tokį darbą gaunamos pensijos paprastai apmokestinami tik toje valstybėje, kuri juos išmoka.

20 straipsnis. Fizinių asmenų, vienos valstybės rezidentų, kurie atvyksta į kitą valstybę mokymosi, stažuotės arba praktinės patirties tikslais, pragyvenimui, mokymuisi arba stažuotei gaunamos stipendijos ir kitos panašios išmokos neapmokestinamos valstybėje, į kurią jie šiais tikslais atvyko, su sąlyga, kad minėtos išmokos gaunamos iš šaltinių, esančių už tos kitos valstybės ribų.

21 straipsnis. Kitų rūšių pajamos, nenumatytos atskiruose Sutarties straipsniuose, apmokestinamos toje valstybėje, kurios rezidentas yra pajamų gavėjas.

22 straipsnis. Pirmumo teisė apmokestinti kapitalą, kurį sudaro nekilnojamasis turtas, suteikiama valstybei, kurioje kapitalas yra. Teisė apmokestinti kapitalą, kurį sudaro kilnojamasis turtas, sudarantis nuolatinės buveinės arba nuolatinės bazės, kurią vienos valstybės rezidentas turi kitoje valstybėje, naudojamo turto dalį, pirmiausia suteikiama tai valstybei, kurioje yra ta nuolatinė buveinė ar nuolatinė bazė. Kapitalas, sudarytas iš laivų ir orlaivių, kuriuos vienos valstybės įmonė naudoja tarptautiniam vežimui, bei su šiais laivais ir orlaiviais susijęs kilnojamasis turtas apmokestinami tik toje valstybėje, kurioje ta įmonė yra. Visos kitos straipsnyje nepaminėtos susitariančiosios valstybės rezidento kapitalo dalys apmokestinamos tik rezidavimo valstybėje

IV skyrių sudaro 23 straipsnis „Dvigubo apmokestinimo išvengimas“.

Sutartis užtikrina dvigubo pajamų ir kapitalo apmokestinimo panaikinimą:

Lichtenšteino atveju: kai Lichtenšteino rezidentas gauna pajamų ar turi kapitalo, kurie gali būti apmokestinami Lietuvoje, Lichtenšteinas neapmokestina tokių pajamų ar kapitalo, tačiau gali atsižvelgti į pajamas ar kapitalą, kuriems nebuvo taikomi mokesčiai, skaičiuojant mokėtiną sumą nuo likusios minėto rezidento pajamų ar kapitalo sumos. Kai Lichtenšteino rezidento gautų pajamų dalis, vadovaujantis Sutarties 10 ir 11 straipsnių nuostatomis, gali būti apmokestinama Lietuvoje, Lichtenšteinas įskaito mokestį, sumokėtą vadovaujantis Lietuvos teisės aktais ir Sutarties nuostatomis, neviršijant Lichtenšteino mokesčio, taikomo iš Lietuvos gautoms pajamoms.

Lietuvos atveju: kai pajamų ar kapitalo susidarymo (šaltinio) valstybei suteikiama pirmumo teisė apmokestinti pajamas, Lietuva, kurioje yra pajamų gavėjo rezidavimo vieta, privalo įskaityti šaltinio valstybėje sumokėtą mokestį, nebent vidaus įstatymai numato palankesnę dvigubo pajamų apmokestinimo panaikinimo mechanizmą.

Kai, vadovaujantis Sutartimi, Susitariančiosios Valstybės rezidento pajamos ar kapitalas apmokestinami tik kitoje Susitariančiojoje Valstybėje, pirmoji Valstybė vis tiek gali atsižvelgti į pajamas ir kapitalą, kuriems nebuvo taikomi mokesčiai, apskaičiuojant mokesčių sumą, mokėtiną nuo likusios minėto rezidento pajamų ar kapitalo sumos.

V skyrius apima tokius specialius Sutarties straipsnius: 24 „Nediskriminavimas“, 25 „Abipusio susitarimo procedūra“, 26 „Keitimasis informacija“, 27 „Pagalba surenkant mokesčius“, 28 „Diplomatinų atstovybių ir konsulinių įstaigų atstovai“, 29 „Teisė gauti lengvatas“.

24 straipsnis. Nediskriminavimo straipsnio nuostatos skirtos mokestiniu požiūriu vienodos padėties mokesčių mokėtojų diskriminacijos problemai spręsti. Pagal šio straipsnio nuostatas nė viena iš Susitariančiųjų Valstybių negali taikyti kitokių ar didesnių su apmokestinimu susijusių reikalavimų kitos Susitariančiosios Valstybės nacionaliniams subjektams, kurių padėtis mokestiniu požiūriu yra vienoda, nei reikalavimai, taikomi nacionaliniams subjektams. Taip pat šiame straipsnyje numatyta, kad asmenims be pilietybės, jeigu jie yra kurios nors iš Susitariančiųjų Valstybių rezidentai, neturi būti taikomas kitoks ar didesnis apmokestinimas arba su tuo susiję reikalavimai negu kurios nors iš Susitariančiųjų Valstybių nacionaliniams subjektams.

25 straipsnis. Abipusio susitarimo procedūros straipsnio nuostatos suteikia teisę asmenims, manantiems, kad jie buvo ar bus apmokestinti, pažeidžiant Sutarties nuostatas, kreiptis į bet kurios Susitariančiosios Valstybės kompetentingą asmenį su prašymu išspręsti tokio nepagrįsto apmokestinimo klausimą. Šis straipsnis taip pat numato procedūrą, pagal kurią sprendžiami sunkumai, kylantys taikant arba aiškinant Sutartį. Šio straipsnio nuostatos kartu įgyvendina minimalų standartą, įtvirtintą galutinėje BEPS ataskaitoje dėl 14 veiksmo „Dėl ginčų sprendimų gerinimo mechanizmo“, kurio tikslas didinti ginčų dėl sutarčių nuostatų sprendimo mechanizmo efektyvumą, užtikrinant, kad sutarčių pareigos, susijusios su abipusio susitarimo procedūra, yra visiškai įgyvendinamos gera valia ir abipusio susitarimo procedūros metu sprendžiami atvejai yra išsprendžiami.

26 straipsnis. Keitimosi informacija straipsnio nuostatos įpareigoja abiejų Susitariančiųjų Valstybių kompetentingus asmenis keisti informacija, kuri reikalinga įgyvendinant visas mokesčius reglamentuojančių įstatymų nuostatas, t. y. informacija keičiamasi ir apie asmenis bei mokesčius, kuriems Sutartis netaikoma, kartu pažymima, kad Susitariančioji Valstybė negali atsisakyti teikti informacijos vien tik dėl to, kad tokią informaciją valdo finansų institucija ar teikiama informacija nebūtų naudinga ją teikiančios Susitariančiosios Valstybės mokestiniais tikslais. Taigi šios nuostatos atitinka dabartinį EBPO keitimosi mokestine informacija pagal paklausimą standartą.

27 straipsnyje nustatoma, kad Susitariančiosios Valstybės įsipareigoja teikti viena kitai pagalbą renkant nesumokėtus mokesčius (taip pat ir mokesčius, kuriems Sutartis netaikoma), ir nustatomos pagrindinės pagalbos teikimo ar atsisakymo ją teikti sąlygos. Susitariančiųjų Valstybių kompetentingiems asmenims leidžiama abipusiu susitarimu nustatyti šio straipsnio taikymo būdą.

28 straipsnyje dėl diplomatinių atstovybių bei konsulinių įstaigų atstovų pajamų apmokestinimo nurodoma, kad Sutartis nekeičia šių asmenų mokestinių privilegijų, nustatomų pagal bendras tarptautinės teisės normas.

29 straipsnyje įtvirtinta bendroji kovos su mokesčių vengimu taisyklė: lengvatos pajamoms nesuteikiamos, jei yra pagrindas daryti išvadą, kad gauti tokią lengvatą buvo pagrindinis bet kurio susitarimo ar sandorio, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai lėmė lengvatos atsiradimą, tikslas, išskyrus atvejus, jei nustatoma, kad lengvatos suteikimas tokiomis aplinkybėmis atitinka konkrečių Sutarties nuostatų tikslus. Šios nuostatos įgyvendina minimalų apsaugos nuo piktnaudžiavimo mokesčių sutartimis standartą, įtvirtintą galutinėje BEPS ataskaitoje dėl 6 veiksmo „Dėl piktnaudžiavimo sutartimis prevencijos“. Kartu numatoma, kad kompetentingas asmuo, gavęs asmens prašymą bei nustatęs, kad lengvatos asmeniui būtų buvusios suteiktos ir nesudarius anksčiau minėto sandorio ar susitarimo, vis tiek laiko, kad tas asmuo turi teisę į lengvatą ar skirtingas lengvatas, taikomas konkrečioms pajamų ir kapitalo dalims.

VI dalis apima du paskutinius Sutarties straipsnius: 30 „Įsigaliojimas“ ir 31 „Nutraukimas“, kuriuose išdėstoma Sutarties įsigaliojimo, taikymo pradžios nustatymo ir nutraukimo tvarka.

30 straipsnis. Sutartis įsigalioja praėjus trisdešimčiai dienų nuo tos dienos, kai gaunamas paskutinis vienos iš Susitariančiųjų Valstybių pranešimas apie įvykdytas Sutarties įsigaliojimo būtinas vidaus teisės aktuose nustatytas procedūras. Sutarties nuostatos pradėdamos taikyti nuo po Sutarties įsigaliojimo einančių kalendorinių metų sausio pirmos dienos. Sutarties nuostatos pagal 26 straipsnį teikiant prašymus kalendoriniais metais, einančiais iškart po tų metų, kuriais Sutartis įsigalioja, pradėdamos taikyti nuo po Sutarties įsigaliojimo einančių kalendorinių metų sausio pirmos dienos.

31 straipsnis. Kiekviena Susitariančioji Valstybė gali nutraukti Sutartį, diplomatiniais kanalais raštu pranešdama apie nutraukimą mažiausiai prieš šešis mėnesius iki bet kurių kalendorinių metų pabaigos.

Prie Sutarties pridedamame Protokole, siekiant išvengti skirtingo kai kurių Sutarties straipsnių supratimo, papildomai paaiškinama, kaip turėtų būti suprantamos ar įgyvendinamos atskiros Sutarties straipsnių (2 straipsnio „Mokesčiai, kuriems taikoma Sutartis“ ir 23 straipsnio „Dvigubo apmokestinimo išvengimas“, 3 straipsnio „Bendrosios apibrėžtys“, 4 straipsnio „Rezidentas“, 16 straipsnio „Direktorių atlyginimai“ 6 straipsnio „Pajamos iš nekilnojamojo turto“ ir 13 straipsnio „Kapitalo prieaugio pajamos“, 7 straipsnio „Ūkinės komercinės veiklos pelnas“, 26 straipsnio „Keitimasis informacija“) nuostatos. Kartu susitariama, kad, kompetentingiems asmenims sutarus, Sutarties 7 straipsnis būtų keičiamas EBPO Modelinės mokesčių konvencijos dėl pajamų ir kapitalo 7 straipsnį atitinkančiu tekstu, tokiu būdu Sutartyje įtvirtinant sandorių kainodaros principų taikymą, apskaičiuojant nuolatinei buveinei priskiriamą pelną.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Ratifikavus Sutartį, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai
Priėmus įstatymą, įtaka kriminogeninei situacijai ir korupcijai nenumatoma.

7. Galima priimto įstatymo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priėmus įstatymą bus sudarytos sąlygos Sutarčiai, kuri užtikrintų teisinį tikrumą dėl Lietuvos ir Lichtenšteino rezidentų kitoje Susitariančiojoje Valstybėje gaunamų pajamų apmokestinimo ir sudarytų palankias mokesines sąlygas Lietuvos ir Lichtenšteino ekonominio bendradarbiavimo plėtrai, įsigalioji ir taikyti.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios, kokius teisės aktus būtina priimti, priėmus teikiamą įstatymo projektą

Ratifikavus Sutartį, nereikės keisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių teisės aktų, priimti naujų teisės aktų.

9. Įstatymo projekto atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams, įstatymo projekto sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

10. Įstatymo projekto atitiktis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams

Įstatymo projekto ir Sutarties nuostatos neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis bei Europos Sąjungos teisei.

11. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai
Įstatymui įgyvendinti nereikia priimti įgyvendinamųjų teisės aktų.

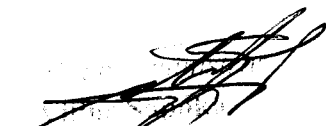
12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti ar bus galima sutaupyti

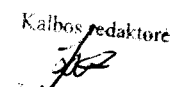
Įstatymo priėmimas papildomų biudžeto lėšų nepareikalaus.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados
Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis „Lichtenšteino Kunigaikštystė“, „dvigubas apmokestinimas“, „Sutartis“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai
Papildomi paaiškinimai, iniciatorių nuomone, nėra reikalingi.

2019-09-25

Kalbos redaktore

J. J. Jundrotaitė
2019-09-27